

KONSULTACIJA
DĖL DUOMENŲ APSAUGOS PAREIGŪNO IR UAB „EB TEISĖ IR KONSULTACIJOS“
PASKIRTO DARBUOTOJO STATUSO IR FUNKCIJŲ

2025-01-30
Vilnius

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente (*toliau – BDAR*), kuris Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse pradėtas taikyti nuo 2018 m. gegužės 25 d., nustatyta modernizuota, atskaitomybė pagrįsta Europos duomenų apsaugos reikalavimų laikymosi sistema. Šios naujos teisinės sistemos pagrindas yra Duomenų apsaugos pareigūnas.

Duomenų apsaugos pareigūnas pripažįstamas vienu pagrindinių dalyvių Europos Sąjungos duomenų valdymo sistemoje ir jo paskyrimo sąlygos, statusas bei užduotys yra nustatytos BDAR 37–39 straipsniuose. BDAR nustato, kad Duomenų valdytojai ir Duomenų tvarkytojai, atitinkantys BDAR 37 straipsnio 1 dalies kriterijus, privalo paskirti Duomenų apsaugos pareigūną (*toliau – DAP*).

DAP gali būti Mažeikių rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos Mažeikių lopšelio - darželio "Gintarėlis" (*toliau – Įstaiga arba Duomenų valdytoja*) personalo narys arba pagal sutartį pasamdytas išorinis Duomenų apsaugos pareigūnas. BDAR nenustato atskirų nuostatų dėl Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimo, statuso ir užduočių atlikimo, kai Duomenų apsaugos pareigūno funkcijas vykdo išorinis Duomenų apsaugos pareigūnas.

Pažymėtina, kad prievolė paskirti Duomenų apsaugos pareigūną neturėtų būti vertinama kaip formalus veiksmas. Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimas turi didelę įtaką Duomenų valdytojui užtikrinant BDAR reikalavimų laikymąsi.

Nors BDAR 37 straipsnio 5 dalyje nenurodytos profesinės savybės, į kurias turėtų būti atsižvelgiama skiriant išorinį Duomenų apsaugos pareigūną, bet paskirtas išorinis Duomenų apsaugos pareigūnas turi suprasti BDAR reikalavimus ir Įstaigoje vykdomas asmens duomenų tvarkymo operacijas, asmens duomenų saugumo ir asmens duomenų apsaugos poreikius.

Pagal BDAR reikalavimus, Įstaigai (Duomenų valdytojui) tenka itin svarbus vaidmuo sudaryti Įstaigos paskirtam Duomenų apsaugos pareigūnui sąlygas jo užduotims atlikti:

- a) oficialiai pranešti apie Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimą Įstaigos darbuotojams, siekiant užtikrinti, kad būtų žinoma apie jo buvimą ir funkcijas;
- b) BDAR 37 str. 7 d. reikalaujama, kad Įstaiga (Duomenų valdytojas) paskelbtų paskirto Įstaigos Duomenų apsaugos pareigūno kontaktinius duomenis Įstaigos internetinėje svetainėje, siekiant užtikrinti, kad Duomenų subjektai, VDAI ir kitos institucijos galėtų su jo lengvai susisiekti. BDAR 37 str. 7 d. nereikalaujama į skelbiamus Duomenų apsaugos pareigūno funkcijoms atlikti paskirto Įstaigos darbuotojo kontaktinius duomenis, įtraukti darbuotojo vardo ir pavardės.
- c) suteikti paskirtam Įstaigos Duomenų apsaugos pareigūnui galimybę susipažinti su Įstaigoje tvarkomais asmens duomenimis;
- d) užtikrinti, kad paskirtas Įstaigos Duomenų apsaugos pareigūnas (darbuotojas) galėtų gauti informaciją apie asmens duomenų tvarkymą ir iš kitų Įstaigos darbuotojų;
- e) užtikrinti, kad paskirtas Įstaigos Duomenų apsaugos pareigūnas (darbuotojas) galėtų pakankamai autonomiškai ir nepriklausomai vykdyti savo užduotis, ir pagal BDAR 39 straipsnį neturi gauti Įstaigos (Duomenų valdytojo) vadovų ar darbuotojų nurodymų, kaip vykdyti savo užduotis.

DUOMENŲ APSAUGOS PAREIGŪNO FUNKCIJOS
(BDAR 39 str.)

Įstaigos (Duomenų valdytojo) paskirtas Duomenų apsaugos pareigūnas pagal BDAR 39 str. atlieka šias užduotis:

- f) informuoja Įstaigos (Duomenų valdytojo) ir pagal sutartį pasamdyto Duomenų tvarkytojo darbuotojus apie jų prievoles pagal BDAR, Lietuvos Respublikos ir kitas Europos Sąjungos asmens duomenų apsaugos nuostatas ir konsultuoja juos šiais klausimais;
- g) stebi, kaip laikomasi BDAR, Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos asmens duomenų apsaugos nuostatų Įstaigos asmens duomenų apsaugos srityje ir asmens duomenų tvarkymo operacijose;
- h) stebi ir gali rinkti informaciją asmens duomenų tvarkymo veiklai identifikuoti, nagrinėti ir tikrinti, ar Įstaigos (Duomenų valdytojo) ir jo pagal sutartį pasamdyto Duomenų tvarkytojo už asmens duomenų tvarkymą atsakingų darbuotojų asmens duomenų tvarkymo veikla atitinka BDAR reikalavimus;
- i) Įstaigos administracijos ir už asmens duomenų tvarkymą atsakingų darbuotojų prašymu konsultuoja dėl poveikio duomenų apsaugai vertinimo ir stebi jo atlikimą pagal BDAR 35 straipsnį. Tai reiškia, kad

pagal BDAR 35 str. 1 d. poveikio duomenų apsaugai vertinimą privalo atlikti Įstaigos administracija (Duomenų valdytojas), o ne Duomenų apsaugos pareigūnas. Jeigu Įstaigos (Duomenų valdytojo) už asmens duomenų tvarkymą atsakingi darbuotojai nesutinka su Duomenų apsaugos pareigūno nuomone ir suteikta konsultacija ar rekomendacijomis, poveikio duomenų apsaugai vertinimo dokumentacijoje turėtų būti raštu konkrečiai pagrįsta, kodėl neatsižvelgta į Duomenų apsaugos pareigūno konsultaciją ar rekomendaciją;

- j) Įstaigos (Duomenų valdytojo) paskirtas Duomenų apsaugos pareigūnas, vykdydamas savo užduotis, bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos Valstybine duomenų apsaugos inspekcija (VDAI) ir veikia kaip kontaktinis asmuo, padedantis VDAI gauti dokumentus ir informaciją, kad būtų įvykdytos BDAR 57 straipsnyje nurodytos VDAI užduotys.*

UAB „EB TEISĖ IR KONSULTACIJOS“ PASKIRTO DARBUOTOJO FUNKCIJOS

UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtas darbuotojas, vykdydamas savo užduotis pagal 2025-01-28 Asmens duomenų apsaugos konsultavimo sutartį K24-026 padeda Įstaigos vadovams ir darbuotojams įgyvendinti esminius BDAR elementus, laikytis BDAR reikalavimų, prireikus konsultuoja ir padeda atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimus ir veikia kaip konsultantas.

Įstaigos darbuotojai turėtų būti informuojami, kokiais klausimais jie gali kreiptis ir konsultuotis su UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtu darbuotoju.

Įstaigos darbuotojai gali kreiptis ir konsultuotis su UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtu darbuotoju:

- a) kai sprendžiama pradėti tvarkyti asmens duomenis nauju būdu, keisti esamą duomenų tvarkymą ir pan.;*
- b) sprendžiant, kokias apsaugos priemones (įskaitant technines ir organizacines) taikyti siekiant sumažinti riziką duomenų subjektų teisėms ir interesams;*
- c) ruošiant vidinius Įstaigos dokumentus, kuriuose numatomi kiti asmens duomenų tvarkymo procesai ir tikslai;*
- d) tiriant įvykusį (ar galimai įvykusį) asmens duomenų saugumo pažeidimus (ADSP);*
- e) kai kyla klausimų dėl asmens duomenų tvarkymo Įstaigos viduje.*

UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtas darbuotojas, vykdydamas savo užduotis, nėra asmeniškai atsakingas, jei Įstaigos darbuotojai atsakingi už asmens duomenų tvarkymą arba pagal sutartį pasamdytas Duomenų tvarkytojas nesilaiko BDAR reikalavimų. BDAR aiškiai nustatyta, kad būtent duomenų valdytojas privalo užtikrinti ir sugebėti įrodyti, kad asmens duomenys tvarkomi laikantis BDAR nuostatų. (BDAR 24 str. 1 d.)

Jeigu Įstaigos (Duomenų valdytojo) arba jo pagal sutartį pasamdyto Duomenų tvarkytojo už asmens duomenų tvarkymą atsakingi darbuotojai priima sprendimus, kurie yra nesuderinami su BDAR, Įstaigos paskirtam Duomenų apsaugos pareigūnui ir UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtam darbuotojui turėtų būti suteikta galimybė aiškiai pareikšti savo nuomonę ar nesutikimą Įstaigos direktorei arba sprendimus priimančioms asmenims, kad jie žinotų jų nuomonę ir rekomendacijas, kurias jie pateikia vykdydamas savo pareigas.

Įstaigos administracija (Duomenų valdytojas) užtikrina, kad UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtas darbuotojas, vykdydamas teisininko-konsultanto užduotis pagal 2025-01-28 Asmens duomenų apsaugos konsultavimo sutartį K24-026 negautų jokių nurodymų dėl tų užduočių vykdymo. Įstaigos administracija (Duomenų valdytojas) negali jo bausti dėl jam nustatytų užduočių atlikimo.

UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtas darbuotojas, vykdydamas savo užduotis pagal 2025-01-28 Asmens duomenų apsaugos konsultavimo sutartį K24-026 tiesiogiai atsiskaito UAB „EB teisė ir konsultacijos“ aukščiausio lygio vadovybei.

Įstaigos administracija (Duomenų valdytojas) privalo paskirti atsakingą Įstaigos darbuotoją (-jus) tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašus pagal 2024-04-16 Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos rekomendacija.

Pagarbiai

 EB Law & Consulting
EB Teisė ir konsultacijos

Josifas Lovkys

Teisininkas-konsultantas

UAB „EB teisė ir konsultacijos“, Ukmergės g. 369A, 8 a., LT-12142, Vilnius.

Mob. +370 698 11214. El. paštas: dap@eblaw.lt